

ЙОЗАФАТ КОЛБАС

JOZAFAT KOLBAS

NEŠTO MISLI, NEŠTO RIJEČI ДАКУС ДУМКИ, ДАКУС СЛОВА

Йозафат Колбас – Jozafat Kolbas

Дакус думки, дакус слова – Nešto misli, nešto riječi

Йозафат Колбас – **Дакус думки, дакус слова**
Jozafat Kolbas – **Nešto misli, nešto riječi**

Видавател – Nakladnici

Союз Русинох Республики Горватской – Savez Rusina Republike Hrvatske
КУД Русинох Винковци – KUD Rusina Vinkovci
Цертис д.о.о., Церна – Certis d.o.o., Cerna

За видавателя – Za nakladnika
Дуравка Рашљанин – Dubravka Rašljanin

Редактор – Urednik

Юрай Хрвоје Бичанич – Juraj Hrvoje Bićanić

Главна и одвичателна редакторка – Glavana i odgovorna urednica
Вера Павлович – Vera Pavlović

Лекторе – Lektori

Мария Вулич – руски язык – Marija Vuilić – rusinski jezik
Нина Салатович – горватски язык – Nina Salatović – hrvatski jezik

Насловни бок – Naslovница
Степан Бичанич – Stjepan Bićanić

Фотографиј – Fotografije
Силвестер Колбас – Silvestar Kolbas

Рецензент – Recenzent

Юрай Хрвоје Бичанич – Juraj Hrvoje Bićanić

Компьютерски обробок – Računalna priprema
Друкарня Солдо, Вуковар – Tiskara Soldo, Vukovar

Друкарня – Tiskar
Цертис д.о.о., Церна – Certis d.o.o., Cerna

Друковане помагају – Tiskanje potpomožu
Совит за национални меншини Республики Горватской
Savjet za nacionalne manjine Republike Hrvatske

Тираж – Naklada
300 прикладніки – 300 primjeraka

ISBN 978-953-7767-27-3

CIP zapis je dostupan u računalnome katalogu Nacionalne i
sveučilišne knjižnice u Zagrebu pod brojem 001146512

Jozafat Kolbas – Јозафат Колбас

**NEŠTO MISLI,
NEŠTO RIJEČI**

-

**ДАКУС ДУМКИ,
ДАКУС СЛОВА**

Vukovar, 2022. g.

Вуковар, 2022. p.

UMJESTO PROSLOVA

Kada znamo da su sve mjere potekle od čovjeka, dakle subjekta, kao inicijatora i tvorca mehanizma odnosa u sustavima mjera, možemo li tada u bilo kojem slučaju reći: „Zaključak je donesen na temelju objektivnog razmatranja činjenica.“

Mislim da ne.

Naime, govore li nam svi do sada poznati mjerne sustavi i mogu li nam pomoći pri tome da utvrdimo koliko je čovjek „velik“?

Usput, jedno pitanje: Nije li, možda, do sada jedan od „najvećih“ ponio svoju veličinu u grob, jer je negirao po čovjeku (dakle, subjektu) postavljen put i odnose na društvenoj ljestvici? (Jasno, kroz društveno priznatu strukturu znanosti, prosvjete i kulture.)

Možemo li za takvog, „najvećeg“ reći da je negirao red i poredak? Možemo li reći da je anarhist? Ne! On je negirao samo ono što je postavljeno po čovjeku, alias subjektu, svjestan da sadašnji kriterij u ocjenjivanju imamo samo zato što nemamo boljih. On nije negirao jedan kriterij, on je negirao sve mjerne sustave i kriterije u vrednovanju čovjeka. Kada on to čini, onda polazi od Voltairea koji kaže: „Kada prepirkla dugo traje, to je znak da ni jedna strana nije u pravu.“

Sljedbeno dalje - susrećemo se ovdje s pojmom „prava“. U ovom slučaju „pravo“ je izraz za sredstva kojima će današnji čovjek dokazati svoju veličinu, ali samo u odnosu na drugog čovjeka.

Pravo kao sredstvo: politika, vojska, vlast, kapital, sredstva za život.... pa sve tamo do razuma mirnih lojalnih građana i srca poštenih.

On, nazovimo ga, barem među nama, anarhist, traži jednako mjerilo za odmjeravanje veličine prava, a njega ne možemo dobiti sve dotle dok ne ustrojimo jedinstveni sustav mjerjenja čovjeka (da ne ulazimo u fineze, premda su to krupne stvari poput boje kože i sl.).

Individualni pokušaji u tome su samoubojstva.

Pokušaji stvaranja jedinstvenog mjernog sustava za mjerjenje čovjeka od strane društvenih snaga uokvirenih u pojam nacije, u svijetu stvara još jedan

tabor na društvenoj ljestvici, dakle, u već dosta zamršenom labirintu, još jedan perspektivni čorsokak.

Promatramo li sve to iz oka pojedinca, tada nije teško zaključiti da su narodne poslovice, a naročito ona; „Čekaj, magarče....“, uvijek aktualne.

Dok ovo pišem, sjetio sam se jednog, čini mi se, francuskog pisca koji je rekao, odnosno napisao nešto u ovom smislu (slobodna interpretacija autora) : „Ako se prvi čovjek borio za jednu divlju krušku, jer je njih bilo dvojica, a kruška samo jedna, interesantno bi bilo znati: što se od prvog čovjeka do danas izmijenilo - čovjek ili kruška?“

Za čovjeka koji bi dao odgovor da se promijenila kruška, a ne čovjek, političari bi rekli da je pesimist i kao takav štetan za društveni progres. Za onoga koji bi rekao da se promijenila i kruška i čovjek očito bi trebalo reći da mu je karakter poprimio dijabolične osobine. Za onoga, međutim, koji kaže da se promijenio samo čovjek vjerojatno sudbina sprema „carsko nebesko“.

Jozafat Kolbas

IZMEDU PRVOG I DANAŠNJEG ADAMA

MAJKO!

Ljubavne li igre djelo ja jesam?
 Ili, pak, patnje okrunjene krunom stoicizma djelo?
 Ta reci, majko, reci, preklinjem te ljubavlju djeteta
 što okupano je u suzama tvojim,
 što osušeno je u poljupcima tvojim,
 što uvito je u pelene satkane u srcu tvom.
 Ta reci ,majko, preklinjem te uspomenom oca, čiji žig podanika
 nosim
 u srcu svom.

Ta reci ,majko, ali budi žena.
 Onoga dana kad osjetila si život u sebi,
 Onoga časa, zar nisi postala dvostruko veća?
 Zar ne znaš da postala si besmrtna jer stvorila si život,
 stvorila si nasljednika djela tvog, tvojih čežnji?
 Zar ne znaš da tim časom darovala si život nosiocu tereta
 bremenitog života tvog.

O, majko, zar grč te peče što u utrobu me tvoju dade?
 Zar ljubav oca mog s grijehom na duši nosiš?
 Zar mučenicom se smatraš svetoga reda
 što dozvolila si čovjeku da bude otac?
 Ta reci, majko, zar bolom poroda otkupila se nisi?
 Ta reci ,majko, i vladat ču svijetom što okrunjen je zvijezdama
 tihe, tople jesenske večeri.
 Čekam, već dugo čekam, majko, još od prve večeri
 kad zvijezde su mi pokazale put carstvu mojih snova,
 čekam ruku tvoju u strahu od mraka
 što sutrašnji je i teži od pustinjskog pijeska.

Čekao sam, majko, da sretnu te vidim,
što ljubavlju porod svoj životu daješ.
Čekao sam, majko, da ne budem sam, iako znajuć'
da rođen sam sam i da umrijet' ēu sam.
Ali ja ostadoh sam.
Sam u orkanu što bjesni po sivim pustim ulicama,
sam uz smijeh hijene i lupu krila lešinara.
Ne krivim te ,majko, jer dala si mi sve što imam.
Dala si mi život,
dala si mi vjeru, postojanu, čvrstu, kao mijena stalnu
i zato ti hvala malo je reći,
a hvale si vrijedna
i kruna besmrtnosti neka resi tvoje plemenito čelo.

(R. Slatina, kolovoz 1964./ svibanj 1965. g.)

PJESMA BEZ NASLOVA

Možda će nekome
u času jednom
tu negdje
i želju dati
da vidi sebe
u liku sudruga svog
u vihoru života
čiji fijuk nosi u sebi
i sva ridanja
i smijeha grohot pregršt.
I tada
vjerujem
neće moći
pored ovih redaka
kao pored
turskog groblja proći.

FILOZOFЕ

Istina je samo čovjek i sve oko njega.
Čovjek vidi oko sebe tek onda kada
sagleda sve u sebi.
Čovjek je jak tek onda kada uspije
izvući se neozlijeden ispod ruševina svog vlastitog Ja.

Oh, kada bih mogao tvojim putevima ići,
gdje jučer čini tek čeznutljivo sutra
u trci k cilju zvjezdanog prostranstva.
Oh, kada bih pjesmu pobjede čuo u bruhanju
uskršnjih zvona,
tad zamro bi i posljednji vapaj samoće
na kraju jednoga života,
tražeći savjet u izboru na raskrižju.
Koji je tvoj put?
Daj naslutiti sebe,
oblikuj moje snove,
da zajedno ispijemo čežnju besanih noći,
da zajedno slušamo psalme Bogova
satkane u romonjenju izvora života.
Daj mi bar suzu, što oplakuje djetinje u mraku
skrivene zvijezde,
ako već duša tvoja obiluje škrtošću osmijeha.
Ne čini me slijepcem, žarom svoga sjaja,
koji jači od Ikarovih krila satire slabe,
sljedbenicima dok činiš besmrtnе i jake.

OLAKŠANJE

Mir,..... mir zraka pred buru,
kada tmasti oblaci k zemlji ga pritišću.

Mir u oproštaju poslije ispovijedi,
kad vatrui pakla suze pokajnice gase.
Mir jutra poslije noći groznih snova,
kad aveti tame odagna sunce.

Mir šume pod teškim kolovoškim suncem,
kad bremenita priroda traži porođajni mir.

Mir zore što nosi novi dan,
kraljevski dostojanstveno, tihoo..... lagano..... lagano.

Mir majke satkan u prvom plaču djeteta,
kad spoznala je da plodnost joj je nagrađena novim životom.

Mir u praštanju - u rušenju mosta gorkih uspomena,
kad se cvijet mladenačkih zabluda pretvara u plodove vremešnosti.

Mir poslije oluje - vihora i grčevitih zagrljaja
u traženju lika nasljednika svoga.

Mir kada zamro je i posljednji trzaj mišića
da bi u zagrljaju mirisa strasti dao posljednji pozdrav
božici koja učinila te je sretnim.

(R. Slatina - 5. lipnja 1965. g.)

MIJENA (APSURD)

Najplodnija je zemlja za uzgoj mira
ratnikovom krvlju i srcem topljena,
a za uzgoj rata.....
zemlja smiješka hladnih diplomata.

Ako je sjeme mira
posađeno u ratu,
propupalo na kraju rata,
prolistalo u obnovi,
procvjetalo u napretku,
dozrelo u bogatstvu,
kako i gdje ga
ponovno posaditi?

I treba li ga ponovno posaditi?
O tom ne treba ni govoriti -
zato postoji čovjek.

Apsurd.

TOKOVI

U životnoj rijeci brzoj
tok usmjerit' želiš svoj,
plodom da rodi snaga žurbe,
jer kratak je vijek tvoj.

A ne znaš, čovječe, da sretan ćeš biti
Nađeš li sebe - sebi ravnim biće.
Mašta je iskra koja grijat' znade,
a plama se čuvaj,
jer lomačom gori i srce ti pali.
Razumom da vlađaš umirujuć' stravu
što tama ju širi,
to zadatak tvoj je u istini rečen.

Kada krunom laži carstvo sebi gradiš,
znaj da vladat nećeš u tom carstvu svome,
jer istinu nikad ti spoznao nisi.

I lovorov vijenac glavu kad ti krasí,
ti sjeti se Hora, jer, znan, on ti nije.

Gaziti po mravu to junaštvo nije,
al' poznat' mrava - tu tajna se krije.

I kad sjajem zlata avet mraka biješ,
znaj da ambis duše u oku tvom lebdi.

Ti Bogove rušiš, da razum tvoj vlada
u spoznaji svojoj - blještavoj k'o zvijezda,
sitnoj kao pijesak pustinjskog prostranstva.

Dok Nil rijeka tiha i dv'je žetve daje
u viru brzaka kao žrvanj buči,
lomeć' sve pred sobom vriskom davljenika.

ČOVJEK I KRUŠKA

Ako je čovjek
svih mjera tvorac,
tada je sigurno
da je svaki pojedinac
za svoju mjeru borac.

Ako je prvi čovjek
na subrata digao kolac
zbog divlje kruške ploda,
što se do danas promjenilo
u redovima ljudskog roda?

Na odgovor da kruška oblik svoj mijenja,
a čovjek ostaje isti - političari će reći:
„Pesimisti“.....
i čovjek je od krvi i mesa -
ne može bez progresa.

A za onog tko sad kaže:
„I kruška i čovjek u progresu
novi oblik vječno traže“ ,
dijalektičar bi najvišu ocjenu dao
i (uspust) samom sebi čestitao.

Onaj, pak, tko vjeruje
u promjenu čovjeka samo,
a za krušku kaže da „veze nema“ ,
sam sebi „carstvo nebesko“
od malih nogu sprema.
Četiri skice

Čovjek

U tragu epoha
ti se javljaš bljeskom
kao treptaj zvijezde
u tamnom ruhu noći.

Riječ

Sa suncem se rađaš,
rosom kupaš cvijeće
u zvuku vjetrova
i pjesmi slavuja.

Misao

Snagom sjaja daješ
naslutiti sebe
iskrom svojom paleći
dosanjanu zoru.

Djelo

Trijumfalnim sjajem
san kad javom tvoriš,
vrh Olimpa tad je dalek
od želja tvojih nezasitnih.

NEDOREČENO JUČER

Je li slika u mislima
s dubokim korijenom
djedovine
uspomena?

Ili.....

želja jednog sna
isprepletene s paučinom?
Možda naslućeni trag
zvijezde u magli
tko zna koje jesenske noći?

Ili.....

bolni plamen
rasplamsan rastankom
bez poljupca
i iskrom noćne zvijezde
u suzi drage.

Gdje smo stali,
draga?

Je li neizrečena riječ ostala
pod snijegom jedne zime
ili je prohujala s proljetnim vjetrom?

Možda je jedna riječ ostala
pod starim hrastom
umorna od čekanja?

MOJ SIN

Hoćeš li tata da pričam ti priču o kiši
 što okovao sam je u sanduk
 okovom zlatnim od sunčevih zraka?
 Tu čami kiša sa suzama u duši
 slušajući zvižduk vjetra što na igru je poziva.
 Tu skupljene su suze oblaka što vjetar jedro im je
 da plove..... plove daleko do luke
 gdje zemlja vapije za plačem oblaka.
 Ili hoćeš priču o drugu u igri,
 što igram se vije i žmire s njim?
 To vjetar je proljetni što cvijeće sije
 i put čisti suncu da ljepše sije.
 Tad skrovište mi je i dom moj
 grm zeleni,
 tu pritajim dah kad čujem zvižduk vjetra
 jer ostao je sam.
 Radost kad me nađe zatomit' ne može:
 miluje mi lice, kuštravi mi kose.
 I opet trka..... pobjeći mu hoću, a on me vija.
 U troje je ljepše, kada zmaj je s nama,
 ali radost moju često mi pokvare
 kad dogovor vode s oblakom bijelim.
 Vjetar, zmaj i oblak
 čini se tad meni
 veliki su zato što su blizu sunca.
 A ja jadan mali kraj svojega grma.
 Ali ništa zato: znam ja priču jednu
 o visokim ljestvama što do neba sežu,
 gdje riznicu zvjezdica bijelih
 skriva snježni oblak u njedrima svojim.
 Ja penjem se gore, ja hoću bit' velik.
 Prva..... druga..... sedma..... stota (gdje li je kraj?)

stepenica u pogledu ponire mom,
dok pogledom tražim lokot
što zaključao je radost puštanja u pogon
prvih sanjki mojih snova.

Ne! Oh, ne! Zar zaista sam malen?

Zar zaista ljestve su kratke
ili ne vidim njihov kraj?

Ali, ne mari!

Ja znam, ja hoću, ja imam orlova krila što nose me gore
gdje mami me šapat snježnih pahuljica.

Ja jak sam, to čitava ulica zna
i strah me nije ni bijelog zmaja
što čuva ključ grada mojih snova.

Ta, srce moje je ključ!

I uzdah uspjeha što odmaram se na leđima
bijele pitome nemani,
koju zimom zovu.
Ali odmora nema.

Gdje li su sanjke? Sanjke..... sanjke..... ?

Ah! I opet grč što suzu na oko mi tjera.

Ali ne. To nije strah.

To pitanje je samo! Kako ču k njima
jer krila su se smrzla, a do ljestava je daleko.

Ali ne mari!

Ja znam, ja hoću, ja mogu
od pahuljica satkati padobran mali,
što spustit će me u sutonu predvečerja
po zvjezdanom putu u majčino krilo
jer naporan je bio moj dan.

HRABROST - LUTANJE - KUKAVIČLUK

Koliko si puta,
prijatelju,
bio na raskrižju?
Je li te
raskrižje
potaknulo na razmišljanje?
Od tri puta
u naslovu
samo jedan je tvoj.
I otac i majka
utkali su sudbinu u me,
a jesu li mi dali i sliku njenu?

„Naći sebe“- znači biti potpuna osoba,
„potpuna osoba“- znači biti staložen, smiren i sretan,
„biti smiren“- znači naći odgovore na sva pitanja, a
naći odgovore na sva pitanja - znači naći ISTINU.

A tko je ISTINU od nas
(od prvog do današnjeg Adama) našao?
Ili možda jest, samo TRENUTAČNU?

Ne navodi li nas to na zaključak izražen u pitanju:
„Je li potpuna osoba ona koja će pronaći sebe u TRAŽENJU?“
Traži li ju zbog hrabrosti,
Lutanjem, možda ili.....
zbog kukavičluka bježi
i naziva to „traženjem sebe“?
Prijatelju dragi

I dok prebirem po mislima
kao strunama,
jecajem vapijem:

zašto opiti se ne mogu?
 I zatvorenih očiju kad' slušam
 glas prijatelja starog
 nošen iz srca strunom
 i mirisom baršunaste
 crvene majske ruže,
 plačem zajedno s violinom:
 zašto se opiti ne mogu?
 Žeđam..... žeđam..... žeđam.....
 I život jedan rado bih dao
 da žedan neću biti - kada bih to znao.
 Piti..... piti..... piti.....
 i pijan želim biti!
 Prijatelju dragi,
 ja pijan želim biti,
 a suze,
 u nebo
 ili pakao,
 svejedno gdje će se sliti.
 Tko je još sjeo za trpezu života
 i pijan bio?
 SAMOĆO!
 Satrt' ču te,
 Jer prisustvo tvoje mraz smrti nosi.
 Prijatelju dragi.....,
 ja te tako zovem,
 jer
 znam da u tvojim žilama
 teče ista krv,
 da utkani su u tebe i jecaji violine
 i orkanski akordi stepskih vihora
 i bilo nepobjedive horde
 i crvena ruža opojnoga mirisa

i trn i rosa
jer
samo tako si ti moj prijatelj.
Ne bježi od trpeze.....
od sebe.....
Prijatelju dragi,
samo s tobom znam
da vino opija,
ruža miriše,
rosa osvježava,
trn bode,
a život teče.

POŽUDA

Kazat' o tebi ne znam što će prije.
 Davno je to bilo kad naslutio sam tebe,
 kad video sam te u dojci
 što gordo je otkri bluza tvoja.
 Video sam tada tebe
 ponosnu i vitku, punu dostojanstva
 jer malen sam bio ja.
 Video sam te golu,
 oblih ramena..... i prkosnih grudi,
 a pomisao na bedra tvoja
 rasu rumen mladenačku u stidu što želja mi se rodi
 da usnem položivši glavu na njedra tvoja,
 da usnem u opojnom mirisu
 što u tijelu nosiš svom.
 Ne, to san nije. To javom se rodi
 jer danas te vidim većma nego prije.
 I smijeh tvoj što izazva želja strasti jare
 posta zvukom danas što prati me svuda.
 Venera je malo za te ime dati
 jer nebom vladaš, a u paklu živiš,
 u proljetnom pupu krvlju bojiš ljubav.
 Kad u vrisak slijesi sve uzdahe čežnje
 i žarom života kad oko ti plamti,
 tad pakao rušiš - nebo plavim činiš.
 Kad daješ sebe to nikad znana tvoja cijena nije.
 Biti boj za tebe
 to mali je danak što u krvi tražiš.
 I smrt je malo što izazvat znadeš.
 Znam da lik tvoj Dante u škrgutu „Pakla“ na javi je čuo,
 od Byrona ,ženo ,Tantala ti stvori
 i proljeće vječno nikad dozoreno.

(Vinkovci, 19. srpnja 1965. g.)

SREĆA U PATNJI

*To kažem ja,
možda ne samo za sebe,
dopuštaš li, prijatelju,
da u njoj nađem i tebe?*

Nitko mi rekao nije da rodila si se sa mnom,
a poznam te odavno.

Znam da čula si moj prvi plač.
Znam da čitala si sa mnom moje prve retke,
i u prvom čvoru kravate moje bio je tvoj lik.

To medaljon je što ostavi mi ga sudba
u kolijevci mojoj.

I lik tvoj znani samo meni sretnom
čini tamu svijetlom,
a misao na te
vrt mi duše rosi.

U boji zore tvoje lice vidim,
u podnevnom suncu tvoga oka plamen,
u smiraju dana blagi osmijeh
što san mi javom stvara
i prostranstvo snova mojih
lik tvoj ispunjava.

U pjesmi vjetra glas tvoj dragi čujem,
a u kapi kiše šapat umiljati.

Kada rikom groma pratiš munje plamen ,
tad znam da mir nosiš
plavetnom nebu i ljepoti sunca.

(Vinkovci, 25. srpnja 1965. g.)

MOSTOVI

I prkosom jara uspjeh kriti znade,
kad težnjama izraz putem pera traži.

Pjesma o životu nove boje daje.

Sunce je sjajno, crno ili žuto?

Proljeće cvjetno il' je jesen tmurna?

To izvor je borbe praiskona djelo.

Riječ istine bodež smrti tanan nosi,
kao ralo oštro što korov izore.

Riječ istine sjemena smrti porod jeste
što život nam daje.

Bljesak horizonta što sjeme će dati
u proljetnom cvijetu u kom sunce sija,

traži temu novu,

jer proljeće jedno drugom mjesta pravi.

Života miris jesi l' pozn'o ikad

U proljetnom cvijetu,

kolovoškom danu,

u jesenskom plodu

il', pak, bijelom snu?

Gdje početak lanca krije ambis davno?

Horizonti svijetli daju li nam kraja?

Te spoznaje uma krug stvorit' ne mogu.....

u mirisu cvijeća i ljepoti boje,
u životnoj borbi što izraz svoj traži.

(Vinkovci, 27. srpnja 1965. g.)

MALO KOLO

Kad bi djelić kapi vode
okom svojim pratit' htjeli ,
vidjeli bi tada njega
u kristalnom bljesku sunca
snježnog vrha u daljini.
Tad prokletstvo na njeg' bacit' ,
što survao se s planine
u podnožje mirno, tiho
da proširi rijeku mutnu
i potopi plodna polja.
Vidjeli bi tada njega
u oblaku laganome
k'o nebeskom bijelom jedru
kada vjetrom sije zvijezde male, prhke i lagane
što vrh brijeđu snježnom daju.

(Vinkovci, 29. srpnja 1965. g.)

RAZVRAT

Kad leden mi uma
razgaljenost krije srca
gdje ljubav se rađa,
kad praznih sam snova u vlastitom svijetu
i toplinu srca
ne priznajem tvoga,
kad rodi se strava i ledeni drhtaj,
suncem tad' ništa zagrijat' se ne da.

Krik samoće tad' gušim:
smijehom tvojim razjarenim,
srce svoje tad' hranim:
mesom tvojim zagrijanim,
sok života ja tad tražim:
u znoju tvom uzavrelom,
miris žene tad caruje
u pustoši duše moje.

A sve boli -
suze tvoje,
trice ženske,
nisu moje.

(Vinkovci, 30. srpnja 1965. g.)

NE TRAŽI ME

Ne pružaj ruku.....

Znam.....

Želiš nešto da ti dam.

A što da ti pružim?

Dušu poete,
pregršt ushićenja,
a najviše sjete?
Život bohema
uz suze života ,
za oči tvoje
bila bi grehotra.

I umro je jedan Bog.

Moj Bog.

Bez znanja mog.

Uz bruhanje pogrebnih zvona
na praznom mjestu trona.

POGLEDAJ ME

Pogledaj me,
samo jednom,
a pogled tvoj
vječno nek' traje.

Ne kidaj me.
Krv vidjet' ćeš svoju
jer latica moje
trnje obavija.

Pogledaj me,
samo jednom,
a pogled tvoj
sunce i rosa
za me nek' budu.

Ne trgaj me
jer smrt ćeš naći
u peharu ljubavi.
Uzmi me u mirisu
proljetne noći
lagano, nježno
da cijelov naš bude
kao lahor majske.

(pjesma u rukopisu)

KRVOPLAMNA LUČI

Plamenom goriš strasti šarolika,
igrom sjena razbuđujući maštu.

Slikaš polja okršaja silnih
gdje junaku lovorike dižeš.

Jednom krila daješ i duh nam se rodi-
nebo morem vidi- jedrom krila ploveć'.

Drugom boja crna u prošlosti nesto
da proljeću cvjetnom srce dade mesta.

Čemeran je treći raskrstio brzo
boraveći negdje gdje je davno bio.

U četvrtom starost kao sjeme kleto -
procvate u ružu krvlju obojenu.

I mirise širiš i zvuk lebdi zrakom
da zavaraš staze bat koraka svojih
jer nestankom tvojim
svi će ostat' nisko
još pod većim mrakom.

(pjesma u rukopisu)

TI I JA

U očima tvojim
nebo sam vidio,
sreću osjetio
i tihu pjesmu naslutio.

I poziv
i obećanje
i radost
i vječnost.

A zvijezda prva
u suzi tvojoj
kad' pala je s neba -
pjesma je utihnula.

Srce bolesno,
želja prazna
i pitanje vječno:
zašto sam te izgubio?

(pjesma u rukopisu)

POBJEDO!

Oh, kad' bih mogao
tvojim putevima ići,
gdje jučer biva
tek čeznutljivo sutra
u treći cilju
zvjezdano prostranstva.

Oh, kad' bih pjesmu
pobjede čuo u brujanju
uskršnjih zvona,
tad zamr'o bi vapaj samoće
na kraju jednog života,
tražeći savjet o izboru puta
na raskrižju.

Koji je tvoj put, pobjedo?
Daj naslutiti sebe,
oblikuj moj san
da zajedno ispijemo čežnju
besanih noći,
da zajedno slušamo
psalme bogova skrivenih
u romorenju proljetnog lahora.

Daj mi bar suzu
što oplakuje djetinje u mraku
skrivenu zvijezdu ,
ako već duša tvoja obiluje
škrtošću osmijeha.

(pjesma u rukopisu)

ZNAM

To poruka je kao barka prazna
u vrtlogu pjene među grebenima
dok krizi galebova
u ehu šuma valova
puni strave i užasa
najavljuju pirate morskih dubina.

OSJEĆAM

To ritam je što oblik svoj traži
svjetlo na kraju tmine
u besanim noćima
kad strah od šuštanja
noćnog plašta
razbija spoznaja vječnosti.

VIDIM

To život je što
Fortuna mi kao poklon
svoj dade.

(pjesma u rukopisu)

SREĆA - ŠTO JE TO ?

Nekada je to šarena krpa,
nekada novaca hrpa,
To su tavani i guvna
i auto što po cesti bježi,
i dijete malo
što u kolijevci leži.
To cvrkut je ptica
i polja naša cvjetna,
puno puta je to samo sitnica,
ugodan miris
ili nevini snovi
i prijatelj moj stari
kad' iz srca iskreno
sa mnom prozbori.
I oluja je to
i oblak
i lahor tihī,
i ova naša Zemlja stara.
Sreća - to ljudi su sami
kad' dogovoriti se hoće
i naći kad se mogu
u najvećoj tami.

(pjesma u rukopisu)

AFORIZMI

- Pametan brzo trči - mudar daleko vidi.
- Mudar koristi „kratkovidnost“ pametnog.
- Ako hoćeš sebe dati - moraš sebe imati.
- Imati sebe to je blagodat- imati auto to je standard - imati sebe u autu to je „konjska snaga“
- Ako hoćeš biti prvi, gledaj uvijek samo naprijed,
ako hoćeš biti suvremen, gledaj uvijek oko sebe,
ako hoćeš biti zadovoljan, pogledaj koji put i iza sebe,
a ako hoćeš biti sretan , ne gledaj nikamo već samo svoja posla.
- Razlika između Ive Andrića i Isusa je u tome što je Ivo Andrić lijepo opisao tokove „krive Drine“ zbog čega dobio Nobelovu nagradu, a Isus je pokušao „ispraviti krivu Drinu“ zbog čega su ga razapeli.
- Čovjek koji prodaje sreću, živi od tuđe nesreće.
- Tuđe bogove poštuj- svoje traži.
- Želiš li vidjeti sebe - moraš stati na „njegovo“ mjesto, a ako hoćeš vidjeti „njega“- moraš biti barem „on“.
- Želiš li uspješno lagati drugom, moraš prvo naučiti lagati sam sebi,
samo pazi da u tom ne postaneš stručnjak.
- Suočiti se s problemom znači stati pred ogledalo.

- To što su nam glave u istoj ravnini , još uvijek ne znači da smo jednako veliki - možda je jedan od nas stao na ambiciju (položaj).
- *
- Nemoj učiti vola da razlikuje cvijeće od djeteline, jer ćeš ostati i bez baščice.
- *
- „Sreća“ je život kakav jest, a „nesreća“ život kakav si želimo i u tom ne uspijevamo.
- *
- „Žena“ je nešto nemjerljivo: ili je imamo premalo ili previše, a nikad dosta.
- *
- Radni čovjek je najskuplji stroj, a tržna vrijednost njegova jedva doseže od prvog do zadnjeg (u mjesecu).
- *
- „Je li istina, tata, da je ovo biće pra- pra- pra- pra- pra- praunuk našeg zajedničkog šukun- šukun- šukun- šukun- šukun- šukundjeda?“ upitao je mali majmun svoga tatu spaziši čovjeka kako obilazi kavez u kojem su se oni nalazili. „Na to pitanje, sine, ja ti ne mogu odgovoriti znanstveno, ali znam jedino to, da je naša sreća što se nalazimo s prave strane rešetaka “, odgovorio je sinu otac majmun.

SILVIK I MIRO (mojim sinovima)

Kada Silvik Mira juri
i svoj nosić svagdje turi
reda pravit on se žuri,
ako treba on ga i najuri.
Silvik vrišti – Miro pišti,
čvrka lijevo – šamar desno,
a na koncu bude tjesno.
Dvor je velik, noge lake,
a pogled mu k’o u svrake,
srce lava, al’ je mala glava.
Bolan plače Silvik na sokaku,
a Miro bez veze baca strijelu laku.
Tužnog srca i mutnoga oka
gleda igru Silvik s boka.
Tad mu treba topli glas,
stara pjesma kao i za nas.
Mala glava, a veliko srce
pa ga muče počesto i trice.
Man’ se trice ,Silvik – delijo,
za brata još nisi mario.
Čuvaj njega i uči ga znanja
nema većeg blaga i imanja.

(pjesma u rukopisu)

SILVIK

Zvrkneš sim, čvrkneš tam,
čvrkneš sim, zvrkneš tam.
Imaš brata zvanog Miro,
zašto bi te on sekir'o.
Ljudi kažu, a oni ne lažu:
 Silvik , tko što radi,
 sebi radi,
Ak' te s njime ići sram,
 a ti rađe idi sam.
 Lovac velik da je on
to zna svaki slon (jednog sam i ja sreo).
 Njemu kažu: Jeste ,bato,
 a u sebi: šipak zlato!
 Biciklom se voziš sad
 i to ti je jedan gad.
 Na dva točka juri, leti,
 a moj Silvik s njega sleti.
Crven kao rak, sitan kao mak,
 puše, piri, dahće, stenje
 k'o da uz brije on se penje.
 Da bolje vidi zinio jako
i misli ponosno: voziti je lako.
 A srce tuče, vrišti i plače,
sve viće: stani, da ne mož' jače.
 Ne sluša derle i dalje vozi,
a dalje čitaj: tko bicikl vozi -
 taj jaši na kozi.

Voli te tvoj tata !

(pjesma u rukopisu)

MIRO

Tko bicikl vozi
taj jaši na kozi,
a koza je ljuta
bjež'te joj svi s puta.
Kad na putu trn je mali,
guma puče k'o u šali.
Gleda Miro, guma prazna,
što to smrdi, jel' kožara il' kazna?
Šovgor gumu krpa sad,
a Miro je šegrt tad.
Pazi Miro točka dva,
ravnoteža to je sva.
Ak' je malo sve to skupa,
mama tad će i da lupa.
Poslije toga malo joda,
flaster, krpu još da doda.
Suze mami, budi jak
jer to ti je uvjek tak':
kad koljenom na drum klekneš
i od straha jako drekneš,
stisni zube jako tad
i proglutaj sav svoj jad.

Voli te tvoj tata !

(pjesma u rukopisu)

BOŽIĆNI IGROKAZ

Djed Mraz (začuđeno):

Dobra večer, djeco !
 Uh, alaj vas ovdje ima,
 a ja idem pa sve mislim
 neće doći jer je zima.
 A vi, djeco, brže-bolje
 odložili knjige,
 haljinice tanke,
 obukli kapute
 pa brže po sanke.
 Na te moje misli
 znam što ćete reći:
 „E pa, djede, kad je teško
 sjediti kraj peći.
 Pa zar ima štogod ljepše
 od sanki i brijega
 i još k tome kad se doda
 debeo sloj snijega?“
 Pahuljica snježna, mala,
 znam ja, djeco, da je tako,
 pričinja nam radost
 svima podjednako.
 I ja, eto, stigoh k vama
 jureć' poljem saonama.
 Ali, eto, mi razvezli priču
 i vrijeme nam juri,
 a i vama, djeco,
 vidim da se žuri.
 Ne? Ne žuri vam se?
 E, pa onda krasno.

Pričat' ћу вам и о djeci
 svih krajeva svijeta,
 kamo sam sve bio
 tijekom ovog ljeta.
 Prvo ћу вам ipak reći:
 Zemlja je okrugla,
 kad s Mjeseca je gledate
 izgleda k'o kugla.
 Puna vam je ona brda i dolina,
 vidjeti je takovu
 prava je milina.
 A tek mora i otoci
 pa sve rijeke i potoci,
 divan pogled bez sve šale,
 vjerujte mi , dečki
 i curice male.
 I svagdje do sada
 gdje sam, djeco, bio,
 svaki kutak Zemlje
 drag mi je i mio.
 Krenuo ja, tako,
 u prošlosti, davno, ne misleći mnogo,
 na Južni pol ravno.
 Od Sibira drevnog,
 odakle sam poš'o
 pa do Južnog pola
 svakako sam proš'o.
 Jedno ipak mogu reći
 sada vama svima
 da su djeca sva jednaka
 i gdje vlada ljeto i caruje zima.
 Kontinente sve po redu
 i države svijeta mnoge
 obilazim ja sad dugo

već me noge bole.
 Kad sam stig'o, djeco,
 pod vrh jednog brijega,
 k'o ukopan ja sam stao
 i gledao dijete bijelo k'o od snijega.
 Tad se sjetih na brzinu
 gdje su mi paketi,
 dadoh njemu jedan,
 bio je to - Jeti.
 Indiju sam proš'o
 na leđima slona
 jer sam bos već bio
 bez ijednog đona.
 Svagdje pjesma, svagdje radost,
 bijela ili crna
 jednaka je mladost.
 Kad sam proš'o brdo
 zvanoo Himalaja,
 dogodila se nezgoda, eto ti belaja!
 U Saharu, djeco,
 tada sam, baš, stig'o,
 silan vjetar i sav pijesak
 na mene se dig'o.
 Zatrpan do danas
 bi ja tamo bio
 da se nije roj dječice
 oko mene slio.
 Darove sam njima
 razdijelio svima
 i Afriku proš'o
 na devama trima.
 U Vijetnam tada
 odlučih poći,
 avionom zato krenuh,

dok trepneš ču doći.
 U Vijetnam kad sam stig'o
 i svoj pogled kad sam dig'o,
 srce mi je puknut' htjelo:
 izgorjelo cijelo selo i ne jedno, već hiljade!
 Pitao sam tada sebe:
 gdje su djeca - što sad rade?
 Tražio sam s puno truda
 i našao čudnovato
 vedra lica...., a krv svuda.
 „Hvala, djede, na posjeti !”
 svi mi oni vele,
 a ja vidim u očima
 mir, veselje oni žele.
 Pozdrav njihov ja sad nosim
 svim ljudima svijeta,
 a i molbu da ne budu
 vojnicima meta.
 Australija zemlja
 cilj mi je tada bila
 i tamo su čekala
 djeca vedra, znatiželjna, mila.
 Dok sam tako iš'o,
 pomislih u sebi
 da klokana sretnem
 loše bilo ne bi.
 U mislima svaki
 put mi brzo prođe,
 a na doček Djeda Mraza
 stotine vas dođe.
 Svi od reda đaci dobri,
 veseli i zdravi,
 baš k'o da su lovci,
 veliki i pravi.

Od njih pravo, djeco, pođoh
do New Yorka velegrada
da pogledam je l' i tamo
kakova parada.

Svuda doček, svuda želje,
svuda radost, svud' veselje.

I konačno, djeco,
stigoh ja i k vama
da vam kažem svima:
nikad niste sama!

Od sve djece širom svijeta
pozdrave vam nosim,
mir, veselje i darove
ja vam sad donosim.

Za vas muške tu su puške,
s njima, bo' me, šale nema,
neka sve sad zeke znaju
što se njima sprema.

U životu, djeco,
ne ide sve glatko
pa sam vam ja donio
ponešto i slatko.

Čokolade i bombona
pakiranih, punih fila.

Al' čete se oblizivat', majko moja mila!
Za curice mezimice
spremljene su lutke
i tu radost znam da neće
dočekati šutke.

U mom košu igračaka
svih vrsta i fela:
i strojeva i brodova
i kockica crno- bijela.
I konjića vitkih nogu

i vojnika i pajaca,
 a zajedno su i to znajte,
 pas i cica-maca.
 Svatko od vas želju svoju
 poštom mi je slao
 pa sam, djeco, baš na vrijeme
 pripremit' se znao,
 a sad ne znam jeste l' složni
 da čujete želju moju
 pa da meni vi kažete
 i o sebi nešto i pjesmicu koju.
 Jeste? Krasno!
 Hajde onda da čujemo
 sad vaše umijeće
 jer morate znati,
 moj vlak brzo kreće.

(Dalje slobodna konverzacija s djecom, nakon toga podjela paketića. Ako se paketići ne dijele na samom dočeku Djeda Mraza, onda tekst iza oznake „::“ ispustiti i nadomjestiti ga sljedećim:

Sve što, djeco, spremio sam za vas
 neću svima podijeliti danas.
 Kosti su mi stare,
 a ljuta je zima.
 Darove ču dijelit'
 posebno ja svima.
 Svakog od vas rado ču ja naći,
 ako treba - po kućama
 i tu ču ja zaći.
 A sad ne znam jeste l' složni
 da čujete želju moju
 pa da meni vi kažete

i o sebi nešto i pjesmicu koju.

Jeste? Krasno!

Hajde onda da čujemo

sad vaše umijeće

jer već vidim vaša lica,
nestrpljiva, puna sreće.

Tad na odmor jedan mali

polako će poći,

s darovima za vas,

začas, kući će vam doći.

(*Slobodna konverzacija u nastavku i razlaz.*)

Autor: Jozafat Kolbas, Vinkovci

ЗОЗ ФОТО АЛБУМУ - IZ FOTO ALBUMA

Фамелия Колбас на винчаню Йозафатових родичнох Штефана Колбаса и Юстини
Гайдук. Петровци, 1920.

- Obitelj Kolbas prilikom vjenčanja Jozafatovih roditelja Stefana Kolbasa i
Justine Hajduk, Petrovci, 1920.

Школяре петровскеј школи 1933./34, Йозафат Колбас шедзи на парвим боку на
бетонским слупчику у класи сатэршого барта Кирила

- Učenici petrovačke škole 1933./34., Jozafat Kolbas, sjedi s desne strane na
betonskom stupu u razredu starijega brata Kirila

Свадбја Ђюри Бодљанскога(1924.- 1994.) и Єлки Бодљански родз. Кечкеш (1933.- 1996.) у Шидзе, 1951.; Перши шор з ліва: непознане дзецко, Владо – Џигі Бодљански (1938.- 1998.); Други шор: Любіца Ракіч родз. Бодљански (1933.- 2007.), Йозафат Колбас, Єлка Бодљански родз. Кечкеш (1933.- 1996.), Ђюро Бодљански (1924.-1994.) и Нада Морозович родз. Бодљански (1929.); Svatovi Đure Bođvanskog (1924.- 1994.) i Jelke Bođvanski rođ. Kečkeš (1933.- 1996.) u Šidu, 1951.; Prvi red, s lijeva: nepoznato dijete, Vlado-Džigi Bođvanski (1938.- 1998.); Drugi red: Ljubica Rakić rođ. Bođvanski (1933.- 2007.), Jozafat Kolbas, Jelka Bođvanski rođ. Kečkeš (1933.- 1996.), Đuro Bođvanski (1924.-1994.) i Nada Morozovič rođ. Bođvanski (1929.)

Йозафат Колбас як загребски семинарец
- Jozafat Kolbas kao zagrebački sjemeništarac

Фамелия Колбас у старим обисцу на Шорику на петровским кирбаю, 1951.
- Obitelj Kolbas u staroj obiteljskoj kući na Soriku na petrovačkom kirbaju, 1951.

Йозафат Колбас, 1952.
- Jozafat Kolbas, 1952.

**Винчана слика Йозафата Колбаса и Кати Горват, Чачинци, 1954.
- Vjenčana slika Jozafata Kolbasa i Kate Horvat, Cačinci, 1954.**

**Фамелиј Колбас и Бесерминиј з гостима у новим обисце у Винковцих, 1961.
– Obitelji Kolbas i Besermenji s gostima u novoj obiteljskoj kući u Vinkovcima, 1961.**

Йозафат Колбас, Винковци, концом 1970.-их років
- Jozafat Kolbas, Vinkovci, krajem 1970.-ih godina

Силво Ерделї, Яким Колбас, Йозафат Колбас и Ирина Гача родз. Бодъвански на винчаню Вери Бесерминї и Златка Бичанича, Винковци , 1973.
- Silvo Erdelji, Joakim Kolbas, Jozafat Kolbas i Irina Gaća rod. Bodvanski na vjenčanju Vjere Besermenji i Zlatka Bičanića, Vinkovci, 1973.

Силвестар Колбас зоз оцом Йозафатом, Готел Термал, Дарувар, коло 1980.
- Silvestar Kolbas s ocem Jozafatom, Hotel Termal, Daruvar, oko 1980.

Йозафат Колбас на роботним месце у уряду подпријемства Храст, Винковци, 1980.-их рокова - Jozafat na radnom mjestu u uredu poduzeća Hrast, Vinkovci, 1980.-ih godina

Фамелија Колбас , Винковци, коло 1980.
- Obitelj Kolbas, Vinkovci, oko 1980.

Йозафат у летнєй кухнї вари чобански папригаш за госцох Винковци, 1983.
- Jozafat u ljetnoj kuhinji priprema čobanac za goste, Vinkovci, 1983.

У дому Јакима Колбаса , Петровци, 1983.
- U domu Joakima Kolbasa, Petrovci, 1983.

Йозафат зоз унуком Јаковом Колбасом (1985.) опрез обисца Винковци 1986.
- Jozafat s unukom Jakovom Kolbasom (1985.) ispred obiteljske kuće, Vinkovci, 1986.

ЧЛОВЕК И ЙОГО ВЛАСНЕ „Я“

Єден чловек ишол више напредок,
огляднуц ше нігда не жадал.
Його „я“ було слово и закон,
поховані є з нім ведно
кед пре ньго, бидняк, страдал.

Други, заш, шал свойого розума слово
у ноцней цмоти по полю,
а його „я“ як пшичок вирни
на могили його чекало
швітане слунка и свою долю.

А гевтот, треци чловек,
кед ше до сита наєдол,
свойо „я“ анї нє глєдал,
певно лєм прето
же и його смачнє жедол.

ТАКИ ТО ЖЕНИ

– Єдна така мала
же ми цала до оч вошла.

– Єдна така велька
же ю понад пасу нє мож було видзиц,
– а гевти штреднї
вони барз добри кухарки.

ДЗЕ ВАМ „Я“

Людзе котри свойо „я“
дриляю вше напредок,
умераю славно –
вёдно зоз своїм „я“.

Людзе котри свойо „я“
цагаю вше за собу,
умераю бидно,
а їх „я“ предлужує
славни живот далей.

А гевти треци,
ноша свойо „я“
у писаню або
у шерцу.

ПАЙТАШУ МИЛИ

И док преберам по думкох
як гушлі з йойком плачем:
Прецо ше опиц нє можем?

И зоз завартима очми док слухам
настроеносц пайташа старого
котру гушлі зоз шерца ноша
и з пахом баршоньовей
чревеней ружи у маю
плачем вєдно зоз гушлями:
Прецо ше опиц нє можем?

Смиядни сом... смиядни сом... смиядни.

И живот єден дзечнє бим дал
лєм най смиядни нїгда нє будзем,
кед бим то знал.

Пиц... пиц... пиц!

И пияни жадам буц

пайташу мили.

Я пияни жадам буц,
а слизи,
чи до нєба
лєбо пекла,
шицко ми єдно
дзе ше злею.

А хто ище сам шеднул за стол живота
и пияни бул?

Осаменосц!
Розбиєм це
бо блізкосц твоя мраз шмерци ноши.
Пайташу мили...
Я це так волам
бо знам же у твоїх жилох
чече иста крев,
же уткани и до тебе йойк гушльох
и бурйово акорди степских витрох,
и пулс непобидивей хорди,
и червена ружа опиваюцаго паҳу,
и церень, и роса – бо
лем так ти мой пайташ.
Не беж од стола...
од себе...
Пайташу мили
лем зоз тобу знам
же вино опива,
ружа пахн€,
церень джобе и
живот чече.

ЖАДАНЄ

Не знам цо бим перше поведол о Тебе.
 Давно то уж було кед сом це нагадновал.
 Видзел сом це цалу лем у першох Твойх
 котри так ми гербно одкрила твоя блузна.

Видзел сом це теди
 гербну як русалку,
 (мали сом бул ище).

Видзел сом це голу –
 таких красних плецох, ище красших першох,
 думка на Твою красу
 обляла ми твар з ганьбу цо ше у мн€ зродзи.

Же бим заспал з главу на Твойх першох,
 заспал опити з пахом
 котри у целу своїм ношиш.

Не, то не сон. То стварносц була,
 бо нешка це видзим баржей ягод теди.

И шміх Твой – на ньго це мойо жаданє нагнало –
 постал писня, котра ме и нешка вшадзи провадзи.

Венера, то мале мено, а Тебе го дац
 бо небом пануєш, а у пекле жиєш,
 у пупчецу ярнім з креву фарбиш любов.

Кед до йойку злееш цалу жажду свою
 зоз жаданьем живота кед око ци блішн€,
 теди пекло валяш – а небо белавеєш.

А кед даваш себе – гоч кельо плацим, вше ми мало було.

И биц ше пре Тебе
 и то лем так мало цо у креви гл€даш,
 и шмерц и то мало, цо гл€дац можеш.

Од Байрона, жено, Ти Тантала правиш
 и яр вичну, нїгда н€дозрету.

ЦЕК РИКИ

У животней рики швидкей
 цек жадаш унапрямиц свой,
 плоди най принеše моц жаданя,
 бо барз кратки живот твой.

А не знаш, хлопе, же щешліви будзеш
 кед найдзеш себе – и себе ровного.
 Мрия, то исکра котра зограц може,
 пламеня ше чувай,
 бо огніско гори и шерцо ци палї.

З разумом най пануеш, змирюеш страхоту
 котру цмota шири.

Кед з коруну цыганства царство себе будуеш
 ти пановац нe будзеш у тим своім царстве,
 бо правду ти нігда до конца не спознал.
 Гажиц по грамушки, моци ци нe треба,
 у порозуменю велька тайна скрита.
 Зоз бліщањом злата цмоту ноци биеш,
 знай же амбис души у оку ти криеш.
 Ти и Бога зваліш, най разум твой панує
 у порозуменю бліщањим як гвізда,
 дробней ягод писок горуцей пустинї.

Док Нил рика циха и два жатви дава,
 у рики швидкосци ягод камень гурчи
 док пред собу шицко ламе
 з йойком давенїка.

ТУ КОЛО НАС

Ту живот чече през черканя годзини,
през ноци, през рана, поладня, вечари.

Ту ноц теди кед рок нови
оглашує глас док кедровина пуха
котра збита до билого обручу цмоти и чека нове народзен€.

Ту рано кед ше зарі слунка на виходу
купаю у роси котра прекрила желені баршонь вичного миру.

Ту писня рана у немирним лїсцу, котра од нїткох златних
слункових заройх
тка тепих повишивани зоз желенім баршоньом вичного миру,
тепих полни фарбох, квиткох, миру и цихосци.

Ту поладн€ кед замре шпиван€ ташкох
и претвори ше до жуброненя пихи якейшик и гуркотаня,
бо не може пребиц завису красну
котра украшує простор святочносци,
тепих мегки, упива гласи як жадна жем капки води.

Ту сон поладньови столітного дуба,
ту мир безчислених животох.

То мир скорей змерканя,
кед ше тот простор святочни претвори до велького простору за
танец,

дзе попри звуку гарфи и гвизданя витру
танцую и згинаю ше брези,
оквицени у богатим облечиву од тисячи фарбох – плodoх того
лета,

а злати им власи пирхаю... пирхаю... пирхаю.

И танец тирва позно до ноци, аж по трацен€ и остатн€й блїща-
цосци

златих власох билей брези же би настала ознова ноц у глїбоким
сну,

у котрой єдино кедровина наявює нови дзень.

ПИПИН€

Пипин€ червене
на гару виквитло,
кед война уцихла
и слунко кед швилто.

Пипин€ червене
квеце на штред поля,
то писня шлєбоди –
воякова доля.

Пипин€ червене
на гробе квеце,
розошате у нєщесцу
по цалим швеце.

Пипин€ червене
з креву залїване,
чи нашен€ твойо
будзе позберане?

ЄДЕН ЦАЛИ ШВЕТ

Велї думки подумани,
велї смутки зармуцени,
слизи велї виплакани,
шмихи велї вишмейани
и любови любовани.
Велї ноци ноцовани,
велї слова висловеви,
чувства велї задавени,
зоз поглядом знічтожени,
у єдним шерцу
з єдного шерца.

ТИ

Слово
ләм єдно
нєисловене
и
чувство
котре блука
по цемних
куцикох шерца,
од коліски
до гроба
и назад,
и од початку
без слунка
под старим дубом.

ЩЕСЦЕ – ЦО ТО?

Дамаст то шмата шумна,
вельо раз пенёжи вельо,
то полни пойди и гумна,
и авто красни кед швидко бежи,
и дзеячко малючке
цо у колісси лежи.
То добри дзеци,
богати поля нашо
и шковранчок кед лєци,
и кед квитн€ квеце,
а од зарї слунка
нет красшє на швеце.
Вельо раз то лем дробнїца,
шумни пах
або нємирни шнїца.
И товариш мой стари,
кед зоз шерца щиро
зо мну прегвари.
И буря и хмара,
и витрик цихи,
и tota наша жем стара.
Щесце то сами людзе
кед догвариц ше можу
и нїч им н€ цудзе.

ПОГЛЯД ЗОЗ ЦУДЗИНИ

Як крашне бегац по трави
 вчас рано,
 ище кед роса
 у циню старого дуба
 и лапац слунково зарї
 котри през густе лісце
 и конари дуба
 випатрали як огњово лепези.
 Дуб бул високи
 теди
 вчас рано,
 ище кед була роса,
 кед циню його
 нє видзел сом конец.
 Вон бул там дзешка
 страцени за брешком,
 там дзе починал швет
 моїх дзецинских шніцох,
 теди,
 вчас рано
 ище кед була роса.
 Лапал сом до очох своїх
 огњово лепези
 котри ме цепло волали на бависко,
 а на дланьох моїх шерцо
 жадало лапиц
 верх циню старого дуба.
 Там,
 далеко,
 дзе шніца починали.

Чи жаданя моц
була справди така?
Чи швет далёки
ожил предо мну... нё знал сом
теди,
вчас рано,
ище кед була роса,
кед збачел сом
же стойм на концу циню,
там дзе почина
швет шніцох моїх.

Стал сом мали пред тим шветом,
уж велічезним,
вибудованим.

Зявел ше предо мну
зоз прелівацима фарбами
як дуга по ярнім дижджу.
Робел сом швидко,
робиц сом не престал,
лєцел сом як гея
и рил як кертица.

Мальовал сом шніца мойо
з цудзима фарбами
и кажди погляд на ню
нове месточко за ище фарби нашол.

Кажды дзень знова,
и щешліви вечаром же слика готова.

Чи слику тоту
закончим я дараз,
чи ніткі жаданьох
и дзецинских шніцох
груби и моцни,
чи лём таки ліхи
и од праху груби

як павучину цо видзим
 у зарі ярнього слунка.
 Питал сом ше теди,
 позно предвечаром,
 кед слунко шедало
 з молгу прекриване,
 теди
 кед ноги вистати
 на драги твардей
 як камень шиви одпочивок глєдали.
 Дзе конец циню старого дуба?
 Огњово лепези?
 З ким ше бавиц будзем?
 Одвіт сом глєдал,
 ніхто ми го нє дал.
 Погляд ми блукал
 и нашол,
 теди,
 позно предвечаром,
 кед слунко шедало,
 цинь старого дуба.
 Єден лісток сухи, шиви
 и конари голи, жимни,
 трацели ше з блядим циньом,
 там,
 за брешком,
 гет далеко,
 дзе ми оцец одпочива.

СТЕПА

Чи слика у думки
 страцена вчера
 або жадане?
 Можебуц сон дзецка и
 обецаңе мацери□
 „Сину, док будзеш вельки!“
 Чи погляд милей
 з вітром ношени,
 як пах ярнього квеца
 у остатнім „ЩЕШЛІВО“,
 козак у погляду своїм
 прейг степи ноши?
 Бурю вон гледа,
 бо шерцо полне,
 а у розбуртавених власох
 іще чувствує руку милей,
 кед у остатнім виходзеню слунка
 видзела цмоту,
 упиваюци у корчу болю
 з пальцами кажди фалаток милого.
 Степи вона давала!
 Степи, пахняцей як жена,
 красней як шлебода,
 степи ніжней як капка роси
 на червеней майскай ружи,
 моцней и нє поніженей.
 Степи, у бурі змоцнестай,
 у слунку ошвиженей,
 у роси окупаней.
 Степи го вона давала
 з бистрым поглядом и
 вичну писню о любови.

ГИБАЙЦЕ БРАЦА

Були, гей,
вечар..

Сциха пришли,
а веџ лопотали,
гваря...
чорти.

Синох нам побрали,
бо белаву крев нє мали.

Прекляти!

Животи нашо збераю,
обисца валяю,
шлєбоду нашу гледаю.

Гей...

Були...

Гваря...

Биц ше будземе,
ми их виженєме,
шлєбода наша
у шерцох наших.

И капка креви
у нас док жие,
шлєбодне шерцо
у першох бис.

Гей...
Були...
Гваря...
Гибайце браца,
крев чури
червена,
враца.
Гибайце браца,
вшадзи ше гин€
за долю красшу,
шлєбоду нашу.

ГРИХ

Слово ләм ёдно,
як дзецинска лабда
и чувство котре блука
по цмых куцикох шерца,
од коліски
до гроба
и
назад...
И одпочивки
вёдно под дижджовну хмару
на громади каменя
коло драги.

ПАПАГАЙ – СУЧАСНИ

Товаришки и товарише,
тото цо вам жадам повесц, нє можем повесц же то лем мойо думан€, бо правду поведзене, по драже уж людзе приповедаю же чули же велі приповедаю о тим проблему и вони ше, кед добре роздумали, зоз тим подполно складаю. Я позазберовал думаня людзох и сам сом роздумал, и верце ми же мойо думан€ о тим проблему, о котрим нєшка бешеда, таке же би ше и ви мушели з нїм зложиц. Роздумайце лем себе людзе, цо би ше стало кед би о тим проблему искновали рижни думаня. Я думам же би тоти думаня замервели нїтку котра наводзи ровно до ришеня тога чежкого проблема. Кед же би ви так нє думали, вец мойо думан€ нє розумице, а же бисце го могли зрозумиц, мушкице думац так як думам я. Кед же то так, а понеже видзим же вашо думан€ о моїм думаню таке же би ше я могол зоз нїм зложиц, закончел бим свойо викладан€ зоз констатацию же ше и я складам зоз вашим думаньом и до „заключеньях о конкретизациі дискусыйох“ – предкладам най ше упише „едногласно“.

ТИ И Я (або РОЗХОДЗЕН€)

У очох твоїх
небо сом видзел,
шесце
и писню циху,
и вичносць.
А гвізда перша
у слизи твоей
кед з неба спадла,
писня уцихла,
шерцо боляще,
жадане празне
и невиповедзене:
Чом ши ме страцел?

АФОРИЗМИ

- Же биш себе дал, мушиш себе мац.
- Мац себе то благодат, мац авто то стандарт, а мац себе у авту то „коњьски моци“.
- Кед сцеш буц перши, патри више напредок. Кед сцеш буц задовольни, патри дара兹 и пред себе (а кед сцеш буц щешліви нє патри анї напредок, анї назадок, анї коло себе, ал€ изд свойом драгом), а кед сцеш буц щешліви нє роб анї єдно, анї друге, анї треце.
- Любов за котру розум зна
ма свой початок и свой конец,
а любов котру шерцо чувствує – вична.
- Граніца хтора дзелій нещесце од щесца то лем чловеково шерцо.
- Щесце то живот таки яки вон справди и випатра, а нещесце то живот таки яки го чловек себе жада.
- Єдно правило як треба у живоце ходзиц:
кед сцеш буц перши, патри више напредок,
кед сцеш видзиц цо будзе ютре, мушиш перше опатриц цо було вчера,
кед сцеш буц щешліви, нє роб анї єдно, анї друге.
- Тото же нам глави у истей ровнї ище више нє значи же зме єднак вельки – можебуц єден з нас место шамлочки под ноги положел амбицию.
- Кед сцеш буц перши, више патри напредок – кед сцеш буц щешліви, опатри споза себе.

- Не уч вола най розликує квеце од бетеліни, бо останеш и без за-градки.
- Лем велики людзе без драбинки можу патриц понад мури лавиринту свойого власного „я“!
- Чловеково шерцо то граніца котра „дзелі“ щесце од нещесца.
- „Щесце“ то живот таки яки є, а „нещесце“ то живот таки яки го себе жадаме, а не може нам буц.
-
- Чловек котри предава „щесце“ жиє од цудзога „нещесца“.
-
- Стануц вочи проблему, то значи стануц пред жвератко.
-
- Розумни чловек швидко бега, а мудри далёко видзи.
-
- Чловек без жени то таке исте як жима без витру.
-
- Жена без чловека то таке исте як яр без квеца.
-
- Жена то цошка цо ище ніхто не вимерал: прето, або ю маме премало, або превелью, а нігда досц.
-
- Же людзе розумни доказ и тото: Догварел ше чловек зоз швиню же вон будзе кармиц швиню, же би вона накармела його.
- Чи наисце чловек пра-пра-пра-праунук нашого чукун-чукун-чукун-чукун-чукундіда? – питал ше мали маймун своіму оцovi кед обачел чловека як обиходзи клітку у котрой ше вони находзели.
- То ци я не можем повесц сину, – одповедол оцец – Мне лем мило же ше ми находзиме зоз сигурнаго боку роштельох.

Винковци, 19.11.1968.

Петрик роздумує

- Чул Петрик же людзе постали од маймуна та роздумує:
- Кед людзе постали од маймуна, од чого веџ постали дзеци?
- Кед чловек постал од маймуна, од чого веџ постала жена?
- Чи маймуни, хторих вон видзел, ище у кліткох (озда) лем прето же ище не постали людзе? Чом же веџ сущед не у кліткі, кед му сушеда гвари же є стари маймун?
- Кед би глупосц була желеней фарби – верце же би людзе хтори маю билу, жовту або чарну скору були у меншини.
- Тот хто зна цо живот, тот живот люби. Тот хто зна живот любиц, тот зна и умрец.
- Велі людзе научели як ше роби, ище лем требаю научиц як ше зроби.
- Найчежше сом о себе трезбо роздумовал.
- Кед зоз жену не збогациш свою душу, алє лем свойо обисце, веџ ше анї не женъ.

РЕЦЕНЗИЯ

Збирка под заєдніцким насловом „Дакус думки, дакус слова“ Винковчаня Йозафата Колбаса єдно зоз гевтих видавательских подняцох зоз хторим ше авторови постгумно намага даць чесць за нেдосць признаце стваралацьке доприношене заєдніці и зоз вкупним обявйованьем його рукописох одтаргнуць од забуца дзекеды барз вредни особни замеркованя и литературни записи. Йозафат Колбас (Петровци, 1930. – Винковци, 1989.) найвекшу часць живота препровадзел у краю медзи Вуковаром и Винковцами, народзени у месце на половки драги медзи тима двома славонско- сримскими варошамі. Припадал рускай етніцкай заєдніці, шлідом чого цеком живота уживал у повласценю двоязичнай синергії, зоз дожицом и висловом. Прихильносць гу уметносци и культуры спознал уж вчас, як учашнік драмских групох, учашнік кніжковных кружкох и любитель всекундного писаного слова. Зоз його опусу дознаваме же швет похопійвал инашак. Аналізовал го, синтетизовал думки и преошати их записовал на папер. Писал у розличных кніжковных формох на горватским и руским языку, цеком живота дацо и обявлел у даскеліх периодичных публикацийах, а ёден його драмски текст одбавені и на сцени.

Прето приихтоваче його скарбу сугерую же значне обявйоване прегляду авторовых рукописох розличных литературных формох и то двоязично, як их сам Колбас, наостатку, и записал.

Кніжка „Дакус слова, дакус думки“ облапя Колбасово філозофско-егзистенціялни раздумована, у кніжки символично наволані „Место пред слова“, поетску збирку на мацеринским - руским языку, як и на горватским языку, афористичне поглаве, франти у прози пошвецени авторовим сином и на концу драму у форми карачунской представи.

Упрекосць преходносци часу, Колбасов опус и нешкада ошвижуце актуални, живи и интересантни. Поведли бизме – за шицкі часы. Прето несцерпеліво чекаме його реінкарнацию и реакцию ширшого чительского круга.

Юрай Хрвоє Бичанич
(На руски преложела Вера Павлович)

RECENZIJA

Uvez pod zbirnim naslovom “Nešto misli, nešto riječi” Vinkovčanina Jozafata Kolbasa jedan je od onih nakladničkih pothvata kojim se tvorcu posthumno nastoji odati hommage za nedovoljno valoriziran stvarateljski doprinos zajednici te cjelovitom objavom njegovih rukopisa otrgnuti mogućem zaboravu kadšto vrlo vrijedne osobne opažaje i literarne zapise.

Jozafat Kolbas (Petrovci, 1930. - Vinkovci, 1989.) ponajveći dio života proveo je u kraju između Vukovara i Vinkovaca, rođivši se u mjestu gotovo na polovici puta između ova dva slavonsko-srijemska grada. Pripadao je rusinskoj etničkoj zajednici, slijedom čega je za života uživao u povlastici dvojezične sinergije; doživljajem i izričajem. Sklonost umjetnosti i kulturi spoznao je već zarana, kao dionik glumačkih družina, sudionik književnih kružaka ili sladokusac svekolike pisane riječi. Iz njegova opusa saznajemo kako je svijet poimao drugačije. Analizirajući ga, sintetizirajući misli, prosijano ih utiskujući u papir. Pisao je u različitim književnim formama, na hrvatskom i rusinskom jeziku, za života ponešto objavivši u nekolicini periodičnih publikacija, a jedan dramski tekst uprizoren mu je i na kazališnim daskama.

Utoliko, prireditelji predmetne ostavštine sugeriraju značajnim objaviti presjek autorovih rukopisa različitih literarnih formi i to u dvojezičnom obliku, kako ih je sam Kolbas, uostalom, izvorno zapisao.

Knjiga “Nešto misli, nešto riječi” obuhvaća Kolbasove filozofsko-egzistencijalne promišljaje, u knjiškom izdanju simbolično inauguirane “Umjesto proslova”, poetsku rukovet na materinskom - rusinskom, kao i na hrvatskom jeziku, aforistično poglavlje, prozne pošalice posvećene autorovim sinovima te, na koncu, jedan dramski uradak za djecu u formi božićnog igrokaza.

Protoku vremena usprkos, Kolbasov je opus i danas osvježavajuće aktualan, živ i zanimljiv. Rekli bismo - svevremen. Stoga s nestrpljenjem očekujemo njegovu reinkarnaciju i reakciju šireg čitateljskog kruga.

Juraj Hrvoje Bićanić

БІОГРАФІЯ АВТОРА

Мой оцець, Йозафат Колбас, народзени 25. новембра 1930. року у Петровцох у рускей фамелії, од оца Штефана и мацери Юстини (народзеней Гайдук), як наймладше од юх троїх дзецих хтори пожили, бо дадені дзеци, Дюро и Лелка, умарли ище як мали. Найстарши брат Кирил погинул цеком Другей шветовей войны и за собу охабел лемцо народзеного сина Якима. Його шестра Мария, Марча, одана Бесермині, народзела дзвікі Веру и Любіцу, и дожила глібоку старосць.

Дзецинство препровадзел на валале дзе ішол до основнай школы на рускім языку. И я народзени там и паметам туту хижу на Шорику, кед ме баба чувала як малого. Була то скромна прижемніца зоз гліняным патосом местами закритым зоз керпарами, зоз єдноставним мебльем и сламячами на посцельох, зоз тернацом и другім двором за животині и малу заграду.

Приповедаю же мали Йозафатко бул розбавене дзецко, мітска анегдота же за бависко поодштриговал златни гомбички з оцовіх найлепших шматох, а вец твердзел же ше лем припатрал як єдна по єдна гомбичка одпада, док шицки нє поодпадовали.

Року 1941. наполнел єденац роки, та го послали до грекокатоліцкай семінарії до Загребу. Фамелія була богобоязна и худобна, а буц священік обецовало хасен на вецей уровньох. Але, вон час препровадзени у семінарії не паметал по добрым. Не приповедал дзечнє о тым, а и нешкя чежко знац цо ше шицко наисце там случовало. Але, уж сам вчасни одход з дому, непознати город и воені часи гуторя сами за себе. Праве пре воені обставини ані не закончел семінарию и так керовал священіцке поволане. У кождым случаю, познейше цалого жывота мал недовірия спрам церкви и священству. Ёдино зоз шовгром Иринейом шпивал рускі коляди и то віше було крашнє.

По законченю войны, закончел гімназию у недакским Вуковаре, а после того полни надії уписал Лесарски факультэт у Загребе. Медзитим, пре оцову вчасну шмерц мушел претаргнуц студій. У тот час уж упознал свою будущу жену Катицу Хорват хтора була зоз околіска Ораховици. Гледал роботу же би були блізко, так же обидвойо єден час жили у Чা-

чинзох и там ше и повинчали. Веџ зме ше народзели перше я, а рок познайшье и мой брат Мирослав. Нашо родичи достали роботу у Андрияшевцох и шицки зме ше преселели до Роковцох. Но, неодлуга оцец прешол робиц до Вінковцох, а мац за нім. На роботу ишли на бициглох, а нас чувала дзвівка зоз валалу, та ше почало роздумоваць о хижі у варошу. И после силного комбіновання, баба предала хижу у Петровцох, оцец гу тому іще пошорел и кредит, а веџ знаходліво запратал родзину, сущедох и майстрох, и ми ше на яр 1961. року уселили до ледво законченей хижи у Вінковцох.

Ту оцец зоз фамелію прежил остаток жывота. У тей хижі жили два фемелії, наша и фамелія оцовей шестри Марчи. Розуми ше, и баба була ту. У тей преширеної фамелійнай заедніці моя мац як єдина Горватица научела бешедоваць по рускі и то бул єдини язык комунікації у обисцу. Попри пецерих одроснутых и штверих дзецеах розличного возросту, у обисцу ше поряднє нашла и родзина зоз валалу хтора приходзела до варошу по роботи або нам до нащиви, а даєдни ту жили з нами и веџей роки цеком школовання, так ше було досць живо. Медзі ширшу фамелію ше утвэрдзело думане о Йозафатові як „способному“, бо знал организаваць ствары, бул способны ришиць койдзеяки бірократски правоченя, знал з людзмі и могол креативно приступиць ришованню розличных, по теды непознатых виволаньох...

Оцец ше занімал зоз рахунководством, але пре, мнє неясни причини, часто менял роботу. Здогадуем ше шора вінковских установох и подприємствах у хторих робел – у Прывредней коморы, Здравляку, Комерціялней банки, Спачви, Општини, Металу, Вінтексу... У зовретих дружтвених обставинох 1971. року, упрекосць його франтох же ё як Руснак ошлебодзены од роснуца нацыональных напартосцох, вон остал без роботи. Нігда сом не дознал причини хтори го приведли до того, але предпоставям же бул жертва гаосу хтори настал зоз препаданьем Горватскай яри. Можебуц дагдзе мал предлугокі язык? Склонішце нашол у Новим Садзе, дзе шлідующи штири роки робел у подприємству Пан-комерц. У тот час попри роботи закончел Вісшу економску школу у Буковаре зоз отличными оценами, на цо бул барз горди. До Вінковцох ше врацел у другой половки седемдзешатих роках прешлого віку на ро-

ботне место комерцыйлнаго референта у подприемстве Храст, дзе остал по пензию 1988. року. Видзело ше ми же му тата робота одвітус, бо гледала схопносць роботи зоз людзмі и досць активней роботы, а гледало ше и знане и применка розличных практичных схопносцох, а ту Йоса, як го волали, бул на своім терену.

Свой скорейшэ професийне определенне заш лем не занедзбал цалком. Сatisfакцию за свойе знане и здобуте искуство на подручу кніжководительства дostaл кед го поволали же би робел як кніжководствени судски експерт и роками окончав експертизу численых судских предметох, цо му звекшало и дружтвени припознання.

Як младши хлоп, дзечнё ше одволовал на поволанки за розличны дружня, хторы и сам часто порушовал. Паметам приповедки о мопеду хторы вожел, периоду ловарских, а потым и рыболовецких активносцох, фештох и картаня... Алё, нагле трацене здравя и операция, кед му у 33 року живота виняли покрутку, значно пременели його справованне. Як длугорочны реконвалесцент одрекол ше виволаньох, ризичного справованя и порочнаго дружненя. Баргей ше обрацел интоспекций и гледаню власных одвitoх на вични філозофски питаня. Гоч и скорей указовал прихильносць же би попри рутини кождодньовага живота гледал „ище дацо“, тераз почал организованшэ писаць розличны ствары, забави за дзеци, писні, афоризмы и други огляднуца, хаснующи зоз часци горватски, а зоз часци свой мацерински, руски язык. У тим периоду зоз своіма работамі наступал на культурных манифестацийах, обявівал роботы у рускай периоды і писал репортажы за радыйски програмы. Познейшэ ше баргей ангажовал коло професийных и фамелійных обовязкох, так же поступнё зменшал активносць на тим подручні.

Мал веліі плани за пензию, рижні ствары хторы под час работней кариери не сціговал направиць. Жадал ше бавиць з унуком, вец преробиць амбіент свойго дзецинства, вец ше пошвеціць роботы зоз древом, кед му уж вимкла професия лесара хтору так жадал... вец ту були почли, зоз хторима ше останіх роках досць занімал... вец... но, вецеі не сцігнул вельо того.

Мой оцець бул тип несебічнай особи хтора ше дзечнё дава на услугу и другим, и упрекосць задравственным проблемом заш лем остал от-

ворени за дружн€, чежко ше одуперал поволанком за гоч яку акцио. Любел вариц за других, фигльовац и забавяц дружтво. Н€ шпоровал ше и шицко робел зоз страсцу, без огляду о чим ше робело. Бул страствени зависнік догану. Остатнього дня свойого живота наявел же юltre престн€ куриц. Н€ престал. Умар скорей того, 20. фебруара 1989. року, у власним обисцу, кед лем л€дво крочел до 59. року живота.

Чежко повесц кельо то значне, ал€ на тринасту рочнїцу його одходу, 2002. року, народзела ше моя дзивка, а його унука Ева. Дїдо ю н€ упознал, Ева н€ упознала дїда, ал€ можебуц то назнака даякого континуитета, хто зна?

Сілвестар Колбас

(На руски преложела Вера Павлович)

BIOGRAFIJA AUTORA

Moj tata Jozafat Kolbas rođen je 25. studenog 1930. u Petrovcima u rusinskoj obitelji, od oca Štefana i majke Justine (rođene Hajduk), kao najmlađe od njihove troje djece koja su dulje poživjela ; neka su djeca, Đuro i Lelka, naime umrla još kao mala. Najstariji brat Kiril poginuo je tijekom II. svjetskog rata ostavivši za sobom tek rođena sina Jakima. Sestra mu Marija, Marča, udana Besermenji, rodila je kćeri Vjeru i Ljubicu te doživjela duboku starost.

Djetinjstvo je proveo u selu, idući u pučku rusinsku školu. I ja sam rođen тамо, i pamtim ту kuću на Šoriku, где me baka čuvala kao maloga. Bila je то скромна прizemница земљаног пода мјестимице покрivenог krparama, jednostavnog namještaja i sa slamaricama u krevetima, s trijemom i stražnjim dvorištem за životinje i malom potkućnicom s vrtom.

Pričaju da je mali Jozafatko bio zaigrano dijete, mitska je anegdota kako je za igru odrezao zlatnu dugmad s očeva najboljeg odijela, a potom tvrdio da je samo gledao kako jedno po jedno dugme otpada, sve dok nisu sva otpala.

1941. godine punio je jedanaest i poslali su ga u grkokatoličko sjemenište u Zagreb. Obitelj je bila bogobojazna i siromašna, a svećenički je poziv obećavao probitke na više razina. Međutim, on to vrijeme provedeno u sjemeništu nije pamtio po dobru. Nerado je pričao o tome i danas je teško znati što se sve тамо doista događalo. Ali već sam odlazak od kuće u ranoj dobi, strani grad i ratno doba, govore sami za sebe. Upravo zbog ratnih prilika sjemenište nije završio i tako je izbjegao svećenički poziv. U svakom slučaju, poslije je cijeli život bio sumnjičav prema Crkvi i svećenstvu. Jedino je s tetkom Irinejem pjevao rusinske božićne pjesme i to je uvijek bilo lijepo.

Poslije rata, gimnaziju je završio u obližnjem Vukovaru, a potom, pun nade, upisao Šumarski fakultet u Zagrebu. Međutim ,zbog očeve prerane smrti, morao je prekinuti studij. U to je doba već upoznao svoju buduću suprugu Katicu Horvat, koja je bila iz okoline Orahovice. Potražio je posao u njenoj blizini, tako da su oboje neko vrijeme živjeli u Čačincima pa su se тамо i vjenčali. Onda smo se rodili prvo ja, a godinu iza moj brat Miroslav. Naši su roditelji poslije dobili posao u zadruzi u Andrijaševcima, a svi smo

se preselili u Rokovce. No, ubrzo je tata prešao raditi u Vinkovce, a za njim i mama. Na posao su odlazili biciklima, a nas je čuvala djevojka iz sela te se počelo razmišljati o kući u gradu. I nakon silne kombinatorike, baka je prodala kuću u Petrovcima, tata je uz to sredio kredit i spretno upregnuo rođake, susjede i majstore, i mi smo u proljeće 1961. godine uselili u svoju jedva završenu kuću u Vinkovcima.

Tu je tata, uz obitelj, i proživio ostatak života. U toj su kući živjele dvije obitelji, naša i obitelj tatine sestre Marče. Naravno, i baka je bila tu. U toj proširenoj obiteljskoj zajednici moja mama je, kao jedina Hrvatica, naučila rusinski, koji je postao isključivi jezik kućne komunikacije. Uz petero odrašlih i četvero djece različitih uzrasta, u kući su se redovito mogli zateći rođaci sa sela koji su dolazili u grad poslom ili nama u posjet, a neki su tu živjeli i više godina tijekom školovanja, tako da je bilo dosta živo. U široj se obitelji uvriježilo mišljenje o Jozafatu kao „sposobnom“ jer je znao organizirati stvari; bio je u stanju rješavati kojekakve birokratske začkoljice, znao je s ljudima i mogao je na kreativan način pristupiti rješavanju različitih, dotad nepoznatih izazova...

Tata se bavio računovodstvom, no „iz meni nejasnih razloga“, često je mijenjao poslove. Sjećam se niza vinkovačkih ustanova i poduzeća u kojima je radio: u Privrednoj komori, Zdravlјaku, Komercijalnoj banci, Spačvi, Općini, Metalu, Vintexu... U uzavrelim društvenim okolnostima 1971. godine, unatoč njegovim pošalicama da je kao Rusin pošteđen rastućih nacionalnih napetosti, ostao je bez posla. Nikad nisam saznao razloge koji su doveli do toga, ali pretpostavljam da je bio žrtva kaosa nastalog slomom hrvatskog proleća. Možda je jednostavno negdje imao predugačak jezik? Utočište je našao u Novom Sadu, gdje je tijekom sljedeće četiri godine radio u poduzeću Pan-commerce. U to je doba uz posao završio Višu ekonomsku školu u Vukovaru s odličnim ocjenama, na što je bio vrlo ponosan. U Vinkovce se vratio u drugoj polovici sedamdesetih godina prošlog stoljeća na radno mjesto komercijalnog referenta u poduzeću Hrast, gdje je ostao sve do umirovljenja 1988. godine. Činilo mi se da mu taj posao odgovara jer je zahtijevao vještinsku rada s ljudima i dosta rada u pokretu te tražio i poznavanje i primjenu raznih praktičnih znanja, a tu je Josa, kako su ga zvali, bio na svom terenu.

Svoj raniji profesionalni odabir ipak nije posve zanemario. Zadovolj-

štinu za svoje poznavanje i stečeno iskustvo u području knjigovodstva dobio je pozivom da djeluje kao sudski knjigovodstveni vještak, što je on prihvatio te je niz godina vještačio mnogobrojne sudske predmete, zbog čega je visoko kotirao u društvu.

Kao mlađi muškarac, Josa se rado odazivao pozivima na razna druženja, koja je i sam često poticao. Sjećam se priča o mopedu koji je vozio, razdoblja lovačkih, a potom i ribičkih aktivnosti, feštanja i kartanja... No naglo kvarenje zdravlja i operacija kojom su mu odstranili bubreg u dobi od 33 godine bitno je promijenilo njegovo ponašanje. Kao dugotrajni rekonvalescent odrekao se izazova rizičnih ponašanja i poročnih druženja. Postao je mislilac, više okrenut introspekciji i traženju vlastitih odgovora na vječna filozofska pitanja. Iako je i ranije pokazivao sklonosti da uz rutinu dnevnog života traži „još nešto“, sada je počeo sustavnije pisati tekstove različitih žanrova: igrokaze za djecu, pjesme, aforizme i druge osvrte, rabeći dijelom hrvatski, a dijelom svoj materinji, rusinski jezik. U tom je razdoblju sa svojim radovima i nastupao na kulturnim manifestacijama, objavljivao tekstove u rusinskoj periodici te pisao i reportaže za radijske programe. Kasnije ga je splet profesionalnih obaveza i obiteljskih okolnosti sve više okupirao, tako da je postupno postao manje aktivan na polju pisanja.

Imao je puno planova za mirovinu, razne stvari koje tijekom radne karijere nije stizao. Htio se baviti unukom, rekreirati ambijent svog djetinjstva, posvetiti se radu s drvetom, kad mu je već izmaklo zanimanje šumara koje je tako želio. Zanimale su ga i pčele, kojima se zadnjih godina dosta bavio... Bilo je tako puno planova, a vremena sve manje.

Moj je tata bio tip nesebične osobe koji se rado stavljao na uslugu drugima. Unatoč zdravstvenim problemima, ipak je ostao otvoren za druženje i teško je odolijevao pozivima za bilo kakvu akciju. Volio je kuhati za druge, glupirati se i zabavljati društvo. Nije se študio i sve je radio jako strastveno, bez obzira o čemu se radilo. Bio je i strastveni ovisnik o cigaretici. Zadnjeg dana svojega života najavio je da će sutra prestati pušiti. Nije prestao. Umro je prije toga, 20. veljače 1989. godine u vlastitom domu, jedva zagazivši u 59. godinu života.

Teško je reći koliko je to važno, no na trinaestu obljetnicu njegova odlaska, 2002. godine, rodila se moja kći, a njegova unuka Eva. Djed je nije

upoznao, Eva nije upoznala djeda, no možda je to naznaka nekog kontinuiteta, tko zna?

Silvestar Kolbas

З м и с т - Sadržaj

Umjesto proslava	5
Majko!	7
Pjesma bez naslova	9
Filozofe	10
Olakšanje	11
Mijena (Apsurd)	12
Tokovi	13
Čovjek i kruška	14
Nedorečeno jučer	16
Moj sin	17
Hrabrost - Lutanje - Kukavičluk	19
Požuda	22
Sreća u patnji	23
Mostovi	24
Malo kolo	25
Razvrat	26
Ne traži me	27
Pogledaj me	28
Krvoplamna luči	29
Ti i ja	30
Pobjedo	31
Znam	32
Osjećam	32
Vidim	32
Sreća - što je to ?	33
Aforizmi	34
Silvik i Miro (mojim sinovima)	36
Silvik	37
Miro	38
Božićni igrokaz	39

Зоз фото албуму - Iz foto albuma	46
Чловек и його власне „Я“	55
Таки то жени	56
Дзе вам „Я“	57
Пайташу мили	58
Жадане	60
Цек рики	61
Ту коло нас	62
Пипине	63
Єден цали швет	64
Ти	65
Щесце – цо то?	66
Погляд зоз цудзини	67
Степа	68
Гибайце браца	71
Грих	73
Папагай – сучасни	74
Ти и я (або розходзене)	75
Афоризмы	76
Рецензия	80
Recenzija	81
Биография автора	82
Biografija autora	86

